

ի իմ օտէ վէժի վէ միւլել լէր գապուլ ի իմ
միջ օլտուգլարը վէ պունպարըն միհանըն-
տա զաթօլլը, բրօթնախման, օրթօտօգա,
էջմիհանական վէ պուլթըթըթլէր պու-
լէր զուրըն հպտէ, հիշ պիրի, տոմարի՝ տի-
նի զմե բուհանի մատաղէ որբարանա գօլմա-
մըշ տըր։ Անճագ թիղգենն էք, պու հէնի
իւլէպպիւսիւնէ տինի պիր բէկի վէրմէք-
լէ, էվվէլ էմիրտէ, «Խաթէէն հէնի տումա-
րը թուլտուն, իսմէլ-մէհէն էսկի տումարը
գուլլամիլան» խաթէքլէ, նէ տէսիկիլին, հա՛
էշտիսիսինն ալ անպարընըրը իսպաթ ի-
տիօր, վէ հաթիօտ աիկէր իսպաֆտան մէ-
րամընը իծրա իթ մէք իչին, հէր չէէ մօզնէպ
բէնկի վէրմէք իսթէտիկիլին, պիր տէֆա
սահա կիւլլէրիօր։ Ինտի պու իւլպու-
տիւլտէ տինի բէկի օլմատըրը հպտէ, թէք-
րար սիւալ իտէրիգ, քէնտիսինն պու կի-
պի իւլլէր միւտաթիւլէն նէսէն՝ հագգ
ու սէլաիւլէթի պուլտիւնուօր։

Իւշիւննիւ սրւալ հազգընտա չունաւ պէնսն իտերիզ քի, հէնի տոմարն հիւսապա սաղոսաւորը մայիւս օրմասըլա պերասպի, Էրմէնի-գաթօյիք ճէմասթնըն վաղախէթի, իշմաթիք պու. թլալստաւէ ճէմասյիտ ախիլ տրի Մժէ.թէթիւտէ կա. Գաւորը-սըլ վէ թէպասաը պուրէնտաղը-մըզ աշվէթը Օսմանիէ՝ էլան թթարիթի տ-թիթիզ գասպու իթմիշ, պիւթիւն մուամէ-թաթը հիւսապիէսնիք պու եօլտա թէթիթիպ իշլէմիշ օլտաըը կիպի, զօնշուլաըըրըզ օ-լալ վէ իւթաթուսա պիթաշէն չօզ պիւտաթ ճէպէթիթի պուլունան Էրմէնի վէ Բուս ճէմասթլարը տաթի էլան աթիզ տոմար գասպու իթմիշ օլտաղլաըընտան, վէ ճէթրաթը ճէմասթըմըզտան հէման ումու-մընըն՝ տէգվէթ վէ տիկիթ միլլէթէթի իլէ Էրմանաթպթը պուլունտաղըզէնտան, օն. Թար տուրթըթէն, պիթիթ, աթօթթ պուշուզ Թանէ Էրմէնի-գաթօյիքնիւն հէնի տոմարը Լասպու իթմէսի՝ մաստէթէն բէզ չօզ գա-թաթը օլաճաղը աթըթաթ տրի: Պու կիւն յիւ իապլի զէվաթն, պիւր չօզ էսնա-թաթաթն, վէ ճէթրաթմըլըն, հիւթիւմէթ ճէմաըլիէթիթիւտէ, Խաթաթ բունթի տոմար գասպու իթմիշ օլան միլլէթէթի ճէթա-ըլլաւ աղլշլէրիշաէ, Խալզ ու թիւտա, վէ աթիտա աղլշլէրիւ մայէթիթիւտէ պուլուն-ալաըլըլա, հէնի տոմարը գասպու իթ-թէթիկիթիլիւն մաստէթէն բէզ չօզ մահ տըրաթա գաթու աղընաճաղը յիւպշէսիլ իր:

Զափան, պալեատեքի Պեհանյանի
համար էլ ար իսթաթիկի վեհալե, հիւր-
էլ Սէյիէ պոհնաման էլ վէլ Ռաթիթ-
անէսիլիճէ պո Ֆիլքրին տէրփեհան իսթի-
իկիին իսթեք պամաքնտա, էլ յէթիէ
սհոսթարօրնը պիլտէն էլի կէօրէթ-
էլէիլի վէ թաաթիլիի վալիֆէտէն առա
էսթիլ ար:

դուռնաբացող պաշտօն, սօսն պիր միւթա-
մալով տա չուտ արքի, երմենի-գաթօլիք
մաաթը չիմարի՝ գատար էսկի տումարու
է պունտա միւնտերին՝ կիւնդերտ, հօրթու-
արա սալիք օյմասարլա, ճաննըն դայա
թմիշ իսի աէ, եննի տումարը գապուշ
թմէսիլէ, ճաննըն մը գապանճապ
ըր. հախօտ մաւտէթէն, հէր շէյնիլիլէ-
նունաս, ինթիգամըմը, միւքէմիլիլէ-
թիմիզ գուսուրուսուզ, պուրասա վէ թաշ-
տարաս մէքթէպլէրիմիզ, աիկէր մաւնու-
հաթթըմը միւքէմէլ, թէրուզգընաթըն
նուունա վաարը օլմուշուզ տա, հալը-
զ տումար թէպտիթիմի գուսուր գալմըշ,
հուէճէճ հալ, պիլաբախ բաթրիլիմիզ հօգ,
թաթօլիլիկոս տէյլ միւր հիւքիւք
թաթ, թաշարասա պիր չօզ եթրէրտէ, մէր-
ասաննին իսի վար հիւքիւք հօգ իթէն,
էլէ շէյլէ պիր նալիք վէ մուհիմի գէ-
անաս, տիւշիւնիլէճէք, հաթրաճապ նէ-
ր նէլէր տուրուրէն, ծնալըր ապա
ալ ու գալմէ ալմահալապ, հէնի տո-
ար—էսալ տումար իլէ մէշղուշ օլմալ,
ուշղուշա ռուղրաշմապ, աիկէր ճէմաաթ-
ար գարըշտընտա կիւլիւնճ օլմապ տէյթիւ
ի տիր:

Թերեզնան էֆ. պոնևարը բեք էլի պի-
ր. լաքին քէնաի առը ֆիքրի, պէյն էլ
մաաթ գիլ ու գալ վէ գարըշգըզ չը-
սրմապ օլտըղնտան, իշպու տոմար
էպոլի՝ խալիսանէ մաղսէալէ տէլի տիր:

Շուռ գտադր քի, քննախնին ահարը տէ-
յերի բէք էյի անլալըմլը ոլտուղուհոտան
վարպական ժողով պիտ կհոնա գիլլ ու գալէ
մահէլ վերլումլ գտնէ, եհնի տամարըն տօզ-
րումլըլըլըն թառախլէ պերտալէր, հիւքըւ-
մլթին վէ աղկէր պեհոնք բ միլնթլթլրին
գապուլինէ տէկին պուհուն գապուլթլրին
թէնիթր իթմէյի, պալատէքի միւլաւա-
ղաթմ պինաէն թաղաթր իթմլը, վէ մլգ-
թերը գտարը իթթիխաղ էյլէմիւն աթր քի,
պիլիլաասաա չալիտնը թամախն վէ մէմուռ-
նիլէթ տիր:

ԷՐՄԷՆԻԼԻՔ

$$= \times =$$

Թւերքբանդն գատեր, վէ թալի՛ հէնի
պիր շէքլէ կիրմէքտէ օլտորք շու սըրա-
նա, Պերլին ասնամէգնին ճկնճի մատ-
նէսի իլէ էլբօրսանն շաղալը տիգգա-
թէ ռուռուսթիսն ճէլլլ իթմիլ օլան էր-
թիլնիլըր սահլալիսին պիր աէֆա տասն էն-
ալարը ումումիէի տալլէթ իյլէմէլի, շա-
սանը իսթիլըրալ վէ ֆէշգէլատէ պիր վա-
լըա սատ իտիլէմէզ, էրմէնիլերին պէօ-
իւք պիր գըսմը, ալթը եիւզ սէնտէն պէ-
ռու սէվլէթը Օսմանիէտն թահիլը թա-
լիլիէթթիլտէ պուռլուուպ, պու տէվլէ-
թին ազարը միւթէմմիմէսնտէն օլտորք
տալէ, թապիլիլէթիտէ նէ գատար սու-
նազաթ վէ իսթիլգամէթ իւլըազ իթմիլ,
էլ քէտիսի միլիլիէթիսն՝ Օսմանլըրլըն մու-
նաֆալա վէ պաղապախա կէօրմէքլէ, ա-
նիլա շաղալը իթմուլ իթմուլ օլտորք պէ-
անտէն միւսթազնի տիր, էրմէնիլիք,
սարըլալ գարֆընտա, պիր աէֆա պիլէ,
էլէվլէթը Օսմանիէտն ալըրլըրազ, պաշ-
ա թարաֆլարա մէլլ իթմէք, տիկերլեր
էզտիտէն հիմալզ վէ սիսանէթ արամազ,
էլ քէնտիսի իչին ալըր պիր վաթման, վէ
թիլնէ նամ իլէ օլըրուսա օլտուշ, ալըր պիր
տարէ թէշքիլ իյլէմէք, էֆքիարքան պիր
իւն պիլէ իւլըվիթ իթմիլ, վէ վաթմա-
նը, իտարէսին, հիւքիւմէթիսն, ան-
ազ վէ անճազ Օսմանլը վաթմանըստ,
Օսմանլը իտարէսի վէ հիւքիլ մէթնտ,
օլմիլշ տիր, Օսմանլըրլըն մէտրրէթ-
տիտէն, քէնտիսի չէրլէք մէնտրէթթ վէ
պաղա ու ֆէլաթթիլըրմէ՛ իտալալ ու
էլալէթէ միւլշէթէք վէ հիւտմէնա սատ
թմիլ տիր, էրմէնիլիք, սէվլէթը Օսմա-
նէյէ, Տիւզհանլար, Գազալիսանլար,
Մաեհանլար, Աղաթիսլար, Չամիւհան-
լար, Օտանլար, Բօրթուգալիսանլար, Սա-
լեհանլար, Նուրհանլար, վէ տահա Նիչէ-
ն, Նիչէլեր, վէ պու կիւն տէմվլէթին
շաղիք վէ էն միւլշքիլ պէմանընտա, իս-
ճիէնէզլարէթի կիւլի զսէիթ միւլշքիլ պիր
զիլիթիլ տէրէօնտէ իթմիլ՝ Նօրաուուի-
նլար եէթիշտիրմիլ, էրմէնիլիք՝ ումու-
թիլնճամրիլէ վէ սարըլաթիլտէ, տէվլէթը
մասնիլէին իսթիլարը մալի վէ թիւճ-
րիսին իլա տէրճէք Նիչէ սարլաթան վէ
ւճճաթան ինչաղ իյլէմիլ, էրմէնիլիք՝
ս գատիմէն պէրու Սթիտլզլտա վէ
լաեոթթը Շահանէալ, Օսմանլը տէմը
նալիլիտէ Նիչէ սանաթթըարան հու-
թլէ կէթիլմէքլէ, մամուաթթը մահէլլի-
թի էճանիսա շաղալընտա մազհարը իսղ-
թի զըլմիսալ սէպլ օլըլշ, Նիչէ ալէմը
տարիֆի վէ թիլթիտէթնէ վարդան իս-
աար վէ էճալի, էլէլէվ մաթպուսթը
մասնիլէի իշղալ իտէն Բէլէկհանլար, Բէ-
նանլար, Չարդալիսանլար, վէ սալիլէթի,
ու կիւն էրմէնիլ վէ Օսմանլը սահլալիթի
թպուսթթը թէշքիլէ իթմիլէքտէ տիր-
թի պուլըսար, պիւսէգ Օսմանլը քիւսէ-
թինէ պալսը շէրէֆ օլտազ հազգընը իս-
զ իթմիլշեր տիր, վէ Անասաղլտա էրմէնի
ւլընտան առէլէ վէ չիթիթիլ արընֆը, մէմ-
թիթին, վաթմանն իսարընա գարընճա-
ու կիւլի կէճէ կիւնտիլզ չալըշան օ նա-
զալ էրմէնիլէ Գիւսալ իսէ, Օսմանլըրլընէ գըլ-
թտար անասըրընտան պիլիսին թէշքիլ
էլէլիլշ տիր, վէհասալ պու տէվլէթի,
ու մէմէքթիլ թէրքիլալ իտէն Նէր հանկը ճի-
թէ, Նէր հանկը չիւպէյէ շաղալ իտիլտէ,
իլտէ, էրմէնիլ ուսուլընըն պիր ուզվը
հիլիմիլին, պիր էսէքը զիգըլմէթինիլ,
պիր մահսուլը ֆալաթպալիլընէ կէօրմէ-
ք, գապիլիլշ տիր:

Ինչ՞ի, էրմէնի ունեւորք տւր քի, ալ-
թր եւսդ սնէէլիսէն պէտեւ քննտի պարթ-
ու թապիկնի, ալ վիլթ վէ միլլէթը Օսմա-
նիէնէն պարթ ռ թապիկնէ րապթ իթմիշ-
օլտղըը հայաէ ալ եսիլիլիլիլզքի, պէլքի աշնի
հալոտէ պուլնանի տիկրը դալթը միււպիւ,
հաթիթան պաղըր միււպիւ ունեւորաբաւան տա-
պիկեաւէ ստառազմիս, զիեաւտէ ֆայսլէլի
օլմաղաւ, պու ազմիլէս, պու վաթմանա-
խառիւմ վէ թապի օլմըը արք :

Լաբերն, պու գասար սատագաթա,
պու գասար իրաւեալաթա. դարը, էրմէն-
իք, պու աղվեթաթ, պու վաթանաւա նէ՞
էօրթիւշ տիր։ Պութանդոտա աջանաղը-
մըջ չըրըր, մայեթէնէտիք, էրմէնիք ի-
պս, պուպը, մէյսերէթ, վէ Օտանյորըք ի-
ին մուծիպը շէրէք աղիւ տիր։

Նալընրդ պիղ քի, հճման օթուղ պէշ
թուղ եւհի ոհնէտէն պէրի մաթպուաթ
պէլմիտե ալուաւունեորուղ, վէ պու միլ-
էթին կէշիրաիիէ ճամբու, աղ չօգ, թէա-
րիպ իթմէքտէիղ, հուրնրդ տէլրի չա-
րիպ տէլի, սաաա նաաա վէլ վէլ, վէ
յիպիմ պլիսիկիթիգտէն աէ չօգ էլվէլ,
յիթ թազմ չազը Քիւրալէրտէն զուլ ու-
թէատաի կօթիւրչ, հիւքիւմէթին պի-
ուք, քիւշիւք մէմուրպարնըն էքօթիսին-
աէն սիւնաէթ վէ հիւսայէ պուլաւամամըն,
աարպ, գաթլ, զաաա, ըրդ վէ մայէ
թէարուղ, հուզուգրնաաի մէրուպիթլ,
էթ, պու միլլէթին տիւչար օլուղը թա-
իի նաասաը օլուր տըր: Պիւթիւն էքմէն-
ք, Օսմանլըղը նազարնտա, պէտպալթ
օյէ էվլուտ կիպի պիթ վադիէթաէ պու-
ալալըն տըր: էքմէնիթթ, Օսմանլըլըն
իթ ուղվընր թէշքլ իթմաթ հաաէպիլլէ,
իւուտաին էն էհէմիլէթիսիպ պիթ ուղվըն
նիտալիինաէ, թէքալի աղանըն, պիւթիւն
իւուտաին աճը աուլաաթ՝ միւգթէլիտաթը
ապիտաթաան օլուղը հալաէ, Օսման-
լըլը՝ էքմէնիթթ ուղվընը աճաւընը հիւս-
թմէմիլ, քէնտաիսի, պուսնաա միւ-
էկապի օլաւալըն տըր, էկէթ հիւս իթմիշ
սա, միւթէէնաի օլուղ օլաա խաի, էք-
նիլլիթին հիւզլէքճէ սէնէտէն սէրու պիթ
աւալմ հաշարաթին վէ միւթէգալլիւպիլն
աարուգալմընա պիթ չօգ հազգալը, վէ
աաթաղ մէմուրպարն, հաթթա վաղթըն
էքմէնիթթ մէրքէլէթիէնիլն պիղգայ-
ընա մաարաւղ գալըն քի խաի:

հրաձգելիկյն՝ Օսմանլիլըզա, աշխիւթը
թպուտանա, վաթառնա գարլը ոսոս-
թընա, իթաթընա, ճանսթըրանէ խըղ-
թըրինէ, ֆէտաքաթըրլընա գարլը նէ՝
ի վէ նէ՝ տիթ թաշպի. հաթըրլը վէ հ-
ըզգանընի, ըրընի, մալիկին մուշա-
ղաթը: Սիւպան Սլան՝ աճապա պուշոս
ըրլամսհաճաղ, իճոս իտիւէմէհէք,
քեսաիւլ վէ իճաղ իտիւէհէք նէ՝ վար
ի, վէ նէ՝ վար աըր: Պու հիւզուշն
թ ուզվին սաշխուլը աճըր՝ իէքիլ
ճուտին հիւս իտիւմէտի, իւճը, թէ-
լիլիսի նի իսէ, հաթըրլամաթը. էոյէ էլ-
վար գաղիէսի աշխլ՝ մի տիթ:

հրմէն իրիւք, պոռնոսան սօլալը նէ գա-
րը չի քեղայէ իւեր ի թմը, միւրոսն աթ-
ստա պուլունը, թաղրիլէր, աղբու-
լլար վէրքը, լաքին նէ թիծէտն նէ՝
մը, նո՞ անմէրէն հասնէն իսթիւնսլ ի-
մը, տա՞ր վա՞տ, վա՞տ, իր'նէ վա՞տ,
թիթա պու վաղար՝ պաղէն իւ սթիւ
մուսուշպարա, մուսհէտէն ումէլէրէ տա-
միւնդալի պ օրուշ, թաճըզաթ ինձ
իւ, իսլահաթ ինքսը իշին ցօմիսթու-
թէնէ քեքիւ ի թմը, լաքին եհնէ իշ-
նսի չըըըը թապիւրիւնէն չըգմարը,
նէնիւթ՝ Սամալիլլըզ նաղարընա էյն
ատ օլմագտան տուր օլմամըշ սըրը:

[illegible]

կին, պողեւատէ պէտան ինխախիւրդ վեճէ-
լի, գտովինքէթ ինխի մուհոսոսկաւորաց պե-
րաստիք, ճան, ըրդ վեճ մայրին հէք տալ-
լիւ ինքարքալ զախա գարդ վիղղապետն
պաշտապար տալ տալտի, պաշտապար տալ տալ
իւ հոգ տար: Պաւ իւր, օ գաւառաւ հոգա-
լի, օ գաւառաւ թաւալի տար քի, շինտի
պաւտան մաւվաթաթաթ իտիւրէտի, գաւառա-
լի ինքին ալիք, շինտիք գաւառաւ մաւ-
վաթաթաթ իտիւրէտի ինքին վեճ գաւ-
առաւ սըր: Իմտի էրմէնիւք, Անտաղը
տա մէսքիւն պաւտանտալը վիլաւաթի
զարգիւտէ, պիւր քեքրէ քեքրի հոգաւ
լէ էնիւրի ինխի պաւտանտալ, գրիւտալ մեղ-
քիւրէն ինքին իտիւրէտի անտաղը միւրինք-
իւրէտի միւրէտաւ, էն մաւսին պիւր իտ-
իւրէտ իտիւրէտաւ, վէ միւրէտիւրէտ օղ-
տաղը քեքրի վէ մեղքիւք ինքինտէն, օրա-
աղըն իտիւրէտէ իտիւրէտիւք, վէ քեքրի-
ինխի իտիւրէտ օղ տաւաթիւրէտէն պաշտա-
թիւրէտէ, պիւրէտէն ալէմէ տալի պե-
ղը հարաւորը պաւտանտաղըն շինպ-
է հոգ տար:

Ստորագրած Քիւմայի բաշանդին վէ պիւ-
նին հէյէլթը հաղըրէի հիւ.քիւմէթին,
յուրպայպը թառսող իթիւէյի հէթիծէսի-
վը քի, Թիւրքիսանյն իսլանաթը ուժու-
նէսի աւելչութիւտիւկիւ սըրսատա, իշպու-
պարսիստաւ էրմէյիլիլին հաղըր իսթիֆնա-
նի վէ իշիթիւրաղը պուլանաղըդը պիթ-
էպիւս, սոն կիւսպէտէ, Մէճիսիւ վիւ.քէ-
ստա, իշպու մէսէլէյէ ճիւտաէն էհէմիլէյէթ
էրկիմիշ, վէ պու կիւս.քի շաշէթա հըզն
անէլլի մաթիւսպիտաւ կի.գըւլաիւկիւ
էճ.գը, իմլէյէթին պաղը զէլվիւմը պիթ-
իւստա տալլէթ ղյուսնարաղ, անէթրին բէ.ճ-
րինէ միւրաճաւթ ղյուսնիւր ղըր :

էլ Երևանի-լաթովիք ճէժասթըն, պո. մի-
 թին քիւնէք պիք զըսմընը ինչքով ին-
 յիւնանն, իպնանաթը ու. Բաւմէն սրբա-
 նուա, էրմէնի, ինիկն տաթի, ասըլըպարտան
 էրուս պողաւէտիկի նու. զըսք. զէ Էմին-
 ին զէ վէնաթիկը ինչքով զը ու. ուսա-
 ին ճիւտանն զէ քալէն նոյնի ղովաւընը
 սղէթ աւըլաւ անասորի. թէն ինչն ինչմէյի
 սղիթէն ասա իլլէտիք:

ՄՈՒՅԻՄՍ ՊԻՐ ՄԷԳԱԼԷ

« Բուր ի Բէօր մ'Օրխան» տա Վիգթօր
բարբն իմ զատարդա նէշր իտիլէն մի զալէ
ր :

Օտմանը որոտւեցնին իբք զպիպելոյր,
բորայն Օտմանին հազարի մուխրիպելի,
բիտ իլէ Մաքեատնիտ որտուարս Կի-
տսիք, ապա Եւանանիտը վէ Պուխար-
ս, Մաքեատնսանըդ՝ ապա Պուխարսըս
Սըրպարս, պիւպիլիլյէ ուղայնտանս
վաֆադ ուտմանտաղար, պիւքի սէ
այլէ պիւ շէյի Ֆիքիւրիւրնտն պիլէ կէ-
մէնէնէք իտիլէր: Կիրտ վէ Մաքեատ-
ս օլմասա իտի, Թուրքիա, քչնոյ՝ դար-
նընտա ապա Պապանս իթթիհատնր
օրմէնէնէք իտի. պու կիւնս իտէ, տնրն
պապէլէլիւ ալթընտա Էվորօտտաքի իմ-
աթմօլըլըր սալլաւիթօր, Նըսֆը գատտ-
մանվ օլուէ տըր:

[illegible]

Հաքինն պու հարէքէթը ճէախտէյէ ևէ-
տէն տէվա՞մ օլունաճաղ մը աըր : Էվ-

Սահիպը ինքիեւզ քե միտսիրի մետուր
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԹՕԼԱՅԵԱՆ